

CARTA YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ YEⁿ'E YĀĀⁿ COLOSAS

Pablo idinguúⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi naⁿ'a yáacū na yāāⁿ Colosas

¹ 'Úú Pablo 'úú ní 'úú apóstol yeⁿ'e Señor Jesucristo caati 'tíicā neⁿ'é Ndyuūs. ² 'Úú ní ndúúcū hermano Timoteo idinguúⁿ carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Ndyuūs ní i'téenu yā Jesucristo, 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā na yāāⁿ Colosas. Neⁿ'é chi Ndyuūs Chiida yú tee yā ndís'tiī vaadī n'dai ca yeⁿ'é yā ndúúcū vaadī 'diiⁿ yeⁿ'é yā.

Pablo ngaⁿ'angua'á yā caava 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo

³ Taachi ngaⁿ'angua'á 'nū, 'úú ndúúcū Timoteo cueⁿ'e daāⁿmaⁿ ca'á 'nū gracias Ndyuūs Chiidá Señor Jesucristo yeⁿ'e yú caavā ndís'tiī. ⁴ 'Tíicā diíⁿ 'nū ti caati náⁿ'ā hermanos yeⁿ'e yú ndaá yā nanááⁿ nús'uu 'āā yaa'ví yā yeⁿ'é ndís'tiī tan'dúúcā chi i'téenu nī Cristo Jesús ní tan'dúúcā chi dineⁿ'e nī nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Ndyuūs. ⁵ Chuū ní cucáāvā chí snée ngiínú nī chiiⁿ chi cuuvi yeⁿ'é nī chi Ndyuūs nguáin'dai yā na va'ai chεeti nguuvi cáāvā ndís'tiī. Ní 'āā ch'iindiveeⁿ nī nduudu cuaacu chi yeⁿ'é Cristo. Ní nduudu cuaacu miiⁿ ní cuuvi nanguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ ní véé chi cuuvi yeⁿ'é nī. ⁶ Ní nduudu miiⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'á yā nanááⁿ ndís'tiī, ní maaⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'á yā nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi snee núúⁿmáⁿ iⁿ'yeēⁿdī. Ní tan'dúúcā 'áámá

cosecha chi véé n'gui'i yeⁿē, 'tíicā nduudu miⁿ caati n'giita nduudu miⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ nduudu miⁿ 'cuiita na staava yeⁿe ndís'tiī ndii nguuvi chí ch'iindiveéⁿ nī yeⁿē. Ní tuumicadínuuⁿ cá nī chēē chí cuaacu yeⁿe vaadī n'dai yeⁿe Ndyuūs yeⁿē yú chí Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ ní taacā Ndyuūs dineⁿé yā s'uuúⁿ. ⁷ Chuū ní ch'eéⁿ nī yeⁿe saⁿā Epafras chí saⁿā chí neené neⁿe yú. Ní dáámá nginnee sa s'uuúⁿ. Ní 'áámá canee sa na ntiiⁿnyuⁿ yeⁿé Cristo. Ní diiⁿ sa ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe Cristo nguaaⁿ ndís'tiī. ⁸ Saⁿā miⁿ ní ndaa sa nanááⁿ nús'uu ní ngaⁿa cuaacu sa yeⁿe ndís'tiī. Ní ngaⁿa sa chí ndís'tiī dineⁿé nī 'iiⁿyāⁿ caati Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs canee yā ndúúcū ndís'tiī.

⁹ Ní cáávā chuū ntúūⁿ nús'uu ndii tiempo chí ch'iindiveéⁿ 'nū yeⁿe ndís'tiī nguéé s'neeⁿ naaⁿ 'nū caⁿ'angua'á 'nū caavā ndis'tiī. Ngiicá 'nū chí maaⁿ Ndyuūs ch'iⁿí yā ndís'tiī nducuéⁿē chí neⁿé yā chí díⁿ nī. Ní ngiicá 'nū Ndyuūs chí Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs téé yā ndís'tiī nducuéⁿe vaadī deenu ndúúcū vaanīcadíinūⁿ chí yeⁿé Ndyuūs. ¹⁰ Ngan'angua'á 'nū chí ndís'tiī cuuvi 'cuetinée n'daacá nī nanááⁿ Jesucristo ti yeⁿé yā s'uuúⁿ. Ní cueⁿe daāⁿmaⁿ díⁿ nī tan'dúúcā chí neⁿe Señor yeⁿe yú. Ní 'íicú véé n'gui'i yeⁿé nī yeⁿe tanducuéⁿē chí n'daacā chí idiⁿ nī. Ní cuuvi 'cueēⁿ ca nī yeⁿe vaadī deenu chí yeⁿe Dendyuūs. ¹¹ Ngiicá 'nū Ndyuūs chí téé yā ndís'tiī poder yeⁿé yā chí ch'εεε ca chí cuuvi díⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ yeⁿé nī ndúúcū poder chí yeⁿé Ndyuūs. Ní 'íicú ndúúcū paciencia cuuvi cuchéé nī yeⁿe tanducuéⁿē chí 'iiⁿyāⁿ díⁿ yā ndúúcū nī. Ní yeenú nī. ¹² Ní ndís'tiī canee chí ca'á nī gracias Ndyuūs Chiida yú caati Ndyuūs díⁿ yā

ndúúcu yú chí vée parte yeⁿe yú naachi cuuvi yeⁿe yú ndúúcu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí i'téenu yā Cristo. Ní caⁿa yā chí téé yā s'uuúⁿ chí cuuvi yeⁿe yú ndúúcu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí yeⁿé yā taachi ndaa yú na lugar chí δεεε ca naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿ'ē. ¹³ Canée chí ca'á nī gracias Ndyuūs caati nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ yeⁿe saⁿ'ā chí ngaⁿ'ā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe maaíⁿ. Ní Ndyuūs dicho'ó yā s'uuúⁿ naachi canée Jesucristo chí ngaⁿ'ā ntiiⁿnyúⁿ yā. Jesucristo ní Daiyá Ndyuūs chí Ndyuūs neⁿ'e taaví yā. ¹⁴ Níicú Jesucristo cuái yā s'uuúⁿ ndúúcu precio chí yuúúⁿ yeⁿé yā taachi ch'ií yā na cruz cucáávā s'uuúⁿ. Ní cáávā chuū Ndyuūs nadach'εεcú yā s'uuúⁿ yeⁿe nuūⁿndī yeⁿe yú.

Chi nduuvidaama yú ndúúcu Ndyuūs cucáávā chí Cristo ch'ií yā

¹⁵ Jesucristo ní tan'dúúca Ndyuūs chiida yú chí nguée inaaⁿ yú, 'tiicá yā. Ní Cristo miiⁿ 'aā canée yā vmnááⁿ vmnaaⁿ chí din'dái yā núúⁿmáⁿ íⁿ'yeeⁿdī. ¹⁶ Ní Ndyuūs yeⁿe yú ndúúcu Cristo miiⁿ din'dái yā tanducuén^{'ē} dendu'ū chí vée. Din'dái yā tanducuén^{'ē} dendu'ū chí vée nanguuvi. 'Tiicá ntúūⁿ na yáⁿ'āa yeⁿ'ē chí inaaⁿ yú ndúúcu yeⁿ'ē chí nguée inaaⁿ yú. N'dáá rá chí vée ángeles chí yeⁿe Ndyuūs ndúúcu ángeles chí yeⁿe yááⁿ'nguiniūⁿ chí ngaⁿ'ā ntiiⁿnyuⁿ na 'yúúné ndúúcu 'iiⁿntyé^{'ē} chí ngaⁿ'á yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē naciones na íⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndúúcu 'iiⁿntyé^{'ē} ndúúcu poder yeⁿe yā, tanducuén^{'ē} ní Cristo miiⁿ din'dái yā ní 'iivi yeⁿe tanducuén^{'ē}. ¹⁷ Cristo miiⁿ ní ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿe tanducuén^{'ē} dendu'ū. Ní Cristo miiⁿ diíⁿ yā chí tanducuén^{'ē} dendu'ū chí vée canée lugar yeⁿ'ē ndúúcu

orden. ¹⁸ Ní Cristo miiⁿ ní tiíⁿ yā yeⁿ'e cuerpo chi yaācū yeⁿ'e yā chi nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Cristo. Ní ca'á yā vida 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'é yā. Ní Cristo miiⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi nduuchí yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā, caati lugar chi vmnááⁿ vmnaaⁿ cuuvi yeⁿ'é yā yeⁿ'e nducuéⁿ'ē dendu'ū chi véé. ¹⁹ Ní Ndyuūs Chiida yú neⁿ'é yā chi Cristo miiⁿ caneé yā ndúúcū nducuéⁿ'ē poder chi yeⁿ'é Ndyuūs. ²⁰ Ní cucáávā Cristo miiⁿ Ndyuūs Chiida yú neⁿ'é yā diíⁿ yā chi cuuvi yeⁿ'é Cristo tanducuéⁿ'ē dendu'ū taama vmnéⁿ'ēe tan'dúúcā tanducuéⁿ'ē chi véé vmnááⁿ vmnaaⁿ na va'ai chεεti nguuvi. 'Tiicá ntúūⁿ cuuvi yeⁿ'é yā tanducuéⁿ'ē chi véé na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní diíⁿ yā chi véé vaadi 'diiⁿ cáávā yuuúⁿ yeⁿ'ē Jesucristo chi can'daā taachi ch'ií yā na cruz.

²¹ Ní tiempo chi 'āā chó'ōo ndís'tiī ní tan'dúúcā 'iiⁿ'yāⁿ chi snúuⁿ yā yúúⁿí 'tíicā ndís'tiī. Ní nguεε deenú nī Ndyuūs caati diíⁿ nī cosas chi nguéé n'daāca. Ní ndís'tiī ní contra yeⁿ'e Ndyuūs ndís'tiī. Ní nguéé n'daacā staava yeⁿ'é nī. Naati maaⁿ ní Ndyuūs nch'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'e ndís'tiī. Maaⁿ ní amigos yeⁿ'é Ndyuūs ndís'tiī. ²² Ní diíⁿ yā chi nduuvidaamá nī ndúúcū Ndyuūs cáávā chi cuerpo yeⁿ'e Jesucristo ch'ií na cruz. Ní Jesucristo ch'ií yā caavā s'uuúⁿ chi ndaa yā ndúúcū s'uuúⁿ nanááⁿ Ndyuūs Chiida yú. Ní Cristo ch'iⁿ'í yā chi s'uuúⁿ ní yeⁿ'é Ndyuūs s'uuúⁿ ní δεενε vida yeⁿ'ē yú. Níicu 'āā ntéé caaⁿ'maⁿ Ndyuūs chi véé nuuⁿndi yeⁿ'e yú. ²³ Maaⁿ ní canee chi i'téenu n'daacá nī nduudu cuaacu ní cunee diitú nī ndúúcū chi i'téenu nī chi yeⁿ'e Cristo. Ní cu'téenu cá nī nduudu cuaacu yeⁿ'e Jesucristo chi ch'iⁿ'i ch'éé chi cuuvi yeⁿ'e yú ní yeⁿ'ē

chi cunee ngiinu yú. Ní nguéé diví nī yeⁿe nduudu cuaacu yeⁿe Jesucristo ti n'daacā canee nī nanáaⁿ yā ní cunee ngiinu cá nī. Nduudu cuaacú 'cūū yeⁿe Jesucristo miiⁿ maaⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cheⁿe yā candεε yā chí cuuvi yeⁿ'ē nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí snéé na iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní nduudu cuaacu miiⁿ chiiⁿ chí 'úú Pablo ngaⁿ'a caati 'tíicā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é.

Pablo nginneé yā 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'e Jesucristo

²⁴ Maaⁿ ní yeenú taaví yeⁿ'ē chí n'geenú ngii cucáávā ndís'tiī chí i'téenu nī nduudú 'cūū. Ní 'tíicā maaⁿ ní yeenú taaví chí 'cueenú cuuvi na cuerpo yeⁿ'é tan'dúucā chí ch'eenú chiī Cristo na cuerpo yeⁿe yā cucáávā 'iiⁿ'yāⁿ chí i'téenu yā 'iiⁿ'yāⁿ ní yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'e yā. Ní 'tíicā dííⁿ cumplir vaadī ya'ai yeⁿ'e Cristo cucáávā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yā. ²⁵ Ndyuūs tee yā ntiiⁿnyuⁿ 'cūū yeⁿ'é chí dííⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e yaacū yeⁿ'é yā. Ní dííⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e Ndyuūs nguaaⁿ ndís'tiī chí nguéé yeⁿ'ē ndaata Israel caati 'tíica cuuvi cuaacu nduudu yeⁿ'e Ndyuūs chí ngaⁿ'a ndii cuááⁿ vmnaaⁿ. ²⁶ Ní nduudú 'cūū nguéé deenú 'iiⁿ'yāⁿ caati canúúⁿ n'de'ei ndii tiempo chí 'āā 'cuéé 'iiⁿ'yāⁿ iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, naati maaⁿ ní chuū ch'iⁿ'i Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā. ²⁷ Níicú Ndyuūs neⁿ'é yā chí nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'é yā, 'iiⁿ'yāⁿ chí Israel s'eeⁿ yā ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé Israel s'eeⁿ yā, nducyaaca yā cuuvi deenú yā vaadī 'cuiica yeⁿ'ē chí canúúⁿ n'de'ei. Chuū ní secreto miiⁿ. Cristo caneé yā ndúúcū ndís'tiī chí nguéé 'iiⁿ'yāⁿ Israel yā. Ní ndúúcū Cristo miiⁿ snee ngiinú nī chí caⁿ'á nī na va'ai chεeti nguuvi.

28 Nús'uu ní ngaⁿ'á 'nū nduudu cuaacu yeⁿ'é Cristo nanááⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Ní nducuéⁿ'ē ngi'cueéⁿ 'nū 'iiⁿ'yāⁿ ndúú^{cū} vaadī deenu caati cuuvi deenú n'daacá yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Ní cuuvi yeⁿ'é Cristo 'iiⁿ'yāⁿ ní n'daacā caneé yā nanááⁿ Jesucristo. 29 Ní cáávā chuū 'úú idiíⁿ ntiiⁿ'nyúⁿ 'cūū, ní diíⁿ diituu taavi nducuéⁿ'ē tiempo ndúú^{cū} nducuéⁿ'ē poder chi Ndyuūs itée yā 'úú.

2

1 'Úú neⁿ'é chi ndís'tiī cadííⁿuuⁿ nī chi díituu diíⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ caavā ndís'tiī ní cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chi snéé na yāāⁿ Laodicea, ní cáávā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéeⁿ n'diichi tandii yā naáⁿ. 2 Neⁿ'é chi nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndúú^{cū} ndís'tiī cuuvi diitú nī ndúú^{cū} staava yeⁿ'é nī. Ní nguéeⁿ 'va'á nī. Ní dáámá nadacadííⁿuuⁿ nī, ni dineⁿ'é nī 'aamá nī taama nī. Ní deenu cá nī yeⁿ'e nducuéⁿ'ē vaadī cuaacu, ní diituu caneé nī ndúú^{cū} chi i'téenu nī. Ní 'íicú cuuvi deenu cá nī chiíⁿ chi Ndyuūs cunuuⁿ n'de'εί yā chi yeⁿ'e maaⁿ Jesucristo miiⁿ. Ní 'íicú cuuvi diituu cá nī ndúú^{cū} chi i'téenu nī yeⁿ'e Jesucristo. 3 Caati ndúú^{cū} Cristo miiⁿ tanducuéⁿ'ē chi véé yeⁿ'ē vaadī deenu ndúú^{cū} vaadī cadííⁿuuⁿ ní yeⁿ'é yā ndúú^{cū} nducueⁿ'ē cosa chi cunúúⁿ n'de'ei yeⁿ'e nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ. 4 Ní nducuéⁿ'ē chuū ngaⁿ'á chi nguéeⁿ du'ū vεε canche'ei ndís'tiī ndúú^{cū} nduūdū yaadi yeⁿ'é yā. 5 Ní chuū ngaⁿ'á caati 'áará chi nguεε caneé ndúú^{cū} ndís'tiī cuuvi deenú nī chi nadacadííⁿuuⁿ taavi yeⁿ'e ndís'tiī. Ní yeenú taavi 'úú taachi n'giindiveéⁿ chi n'daacā idiíⁿ nī ní díituu caneé nī ndúú^{cū} nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo chi i'téenu nī.

6 Maaⁿ ní tan'dúúcā chi i'téenu nī Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú 'tiicá ntúūⁿ ndís'tiī chi yeⁿ'é Cristo canéé chi n'gεεtinéé n'daacá nī cáávā Señor Jesucristo yeⁿ'ē yú nginnee yā ndís'tiī. 7 Ní canéé chi diiⁿ n'daacá nī ndúúcū nducuéⁿ'ē caati cu'téenu cá nī Jesucristo. Ní cu'téenu cá nī nguuvi nguuvi tan'dúúcā chi ch'eēⁿ ndís'tiī. Ní nguéé ndaacadaamí nī yeⁿ'e chi i'teenú nī. Ní cuéⁿ'é daāⁿmaⁿ ngaⁿ'á nī, gracias Ndyuūs ti yeⁿ'é yā ndís'tiī.

Yeⁿ'é vida ngai yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Cristo

8 Maaⁿ ní diiⁿ nī cuidado ndís'tiī yeⁿ'e maáⁿ nī chí mar 'áámá saⁿ'ā nguéé castaⁿ'a sa ndís'tiī caavā vaanicadínuūⁿ ch'εéⁿ yeⁿ'ē sa ndúúcū nduudu yaadi yeⁿ'ē sa. Ní nguéé canncheⁿ'ei sa ndís'tiī caati nduudu yeⁿ'ē sa chí sta'a sa yeⁿ'e vaanicadínuūⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ní yeⁿ'e costumbre yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeēⁿdī. Ndíí nguéé sta'a sa yeⁿ'ē vaanicadínuūⁿ yeⁿ'é Cristo.

9 Caati nducuéⁿ'ē chi véé ní yeⁿ'e Ndyuūs ndúúcū daiya yā Jesucristo. Jesucristo miiⁿ ní Ndyuūs 'yā ní dáámá yā ndúúcū chiidá yā. 'Tííca yā. 10 Ní nducuéⁿ'ē chi véé ní yeⁿ'e ndís'tiī caati ndís'tiī ní yeⁿ'e Cristo ndís'tiī. Jesucristo miiⁿ ní ndíí tiiⁿ yā yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ ní yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē 'iiⁿ'ntyéⁿ'ē yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē nación ní yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē poder yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ chí véé na iⁿ'yeēⁿdí'cūū. 11 Ndís'tiī nguéé 'iiⁿ'yāⁿ circuncidado yā na cuerpo yeⁿ'é yā. Naati cáávā chi ndís'tiī ní yeⁿ'e Jesucristo ndís'tiī, Cristo ní diiⁿ yā cuenta chí ndís'tiī tan'dúúcā 'iiⁿ'yāⁿ chí circuncidado yā ndís'tiī taachi Jesucristo nadanguáⁿ'ai yā ndís'tiī yeⁿ'e poder yeⁿ'e nuūⁿdī chí véé na cuerpo yeⁿ'é

nī. 12 Ní taachi chεεdinuūⁿnīⁿ yā ndís'tiī, tuu'mi ní caneé nī tan'dúúcā chí ch'εechí nī na yáinyāⁿ ndúúcū Cristo ní caneé nī tan'dúúcā chí nadacueéⁿ nī yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā ndúúcū Cristo. 'Tíica rā váá caati i'téenu nī poder yeⁿ'e Ndyuūs chí diiⁿ chí nacueeⁿ Jesucristo yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā. 13 Ní tiempo chí chó'ōo espíritu yeⁿ'e ndís'tiī ní n'diī cucáávā nuuⁿndi chí dííⁿ nī. Ní nguéé ndís'tiī 'iiⁿ'yāⁿ circuncidado yā ndís'tiī. Naati maaⁿ ní Ndyuūs tee yā vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ ndís'tiī dáámá dáámá ndúúcū Cristo ti Ndyuūs nadanch'εecú yā yeⁿ'ē tanducuéⁿ'ē nuuⁿndi yeⁿ'é nī. 14 Cuááⁿ vmnaaⁿ canee yú ndúúcū nducuéⁿ'ē cuenta yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yú ti nguεε diiⁿ yú tan'dúúcā chí ngaⁿ'a ley yeⁿ'é Ndyuūs. Ní cáávā ley miiⁿ ní cuenta yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yú diiⁿ condenar s'uuúⁿ. Naati Cristo nadííⁿve yā 'áámá vmnéⁿ'ēe cuenta yeⁿ'e nuuⁿndi yú taachi ch'iī yā na cruz cáávā s'uuúⁿ. Ní cáávā chí ch'iī yā cáávā s'uuúⁿ ní tan'dúúcā chí nadatuūví yā ley miiⁿ ti nguéé cuuvi condenar s'uuuⁿ. 15 Ní taachi Cristo ch'iī yā na cruz cuchéé yā yeⁿ'e nducuéⁿ'ē 'iiⁿntyéⁿ'ē yeⁿ'e espíritu chí nguéé n'daacā ndúúcū poder yeⁿ'é yā. Ní dííⁿ yā chí 'cuinaaⁿ espíritu s'eeⁿ nanááⁿ nducyáácá espíritus. Ní Cristo ch'iⁿ'í yā nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí chéε yā yeⁿ'e espíritus.

In'nuúⁿ nī nducuéⁿ'ē chí yeⁿ'ē va'ai chεeti nguuvi

16 Maaⁿ ní nguéé nacadínuuⁿ nī yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chí dííⁿ yā condenar ndís'tiī caavā dendu'ū chí nguéé chí nge'é nī ndúúcū chí ngi'i nī o ndúúcū yeⁿ'ē chí dííⁿ nī taachi v'éé 'viicu s'eeⁿ ndúúcū 'viicu yeⁿ'e 'iyyū ngai ndúúcū 'viicu yeⁿ'e sábado chí nguuvi chí

ntaaví'tuunúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ. ¹⁷ Nducuéⁿ'ē 'viicu ndúú^{cū} chi diíⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ní ch'iⁿ'i yeⁿ'e Cristo chi cuchī, naati nducuéⁿ'ē chuū cuaacu níⁿ'nyúⁿ ngaⁿ'ā chi yeⁿ'e Cristo miiⁿ. ¹⁸ Nguéé nadacadíⁿnuuⁿ nī yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi diíⁿ yā condenar ndís'tiī caati ngaⁿ'a yā chí n'diichí yā visiones. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nadacadíⁿnuuⁿ yā chi n'gεεte maáⁿ yā caavā cosas chi n'diichí yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngaⁿ'a yā chi canee chi ndiicuúⁿ nī maáⁿ nī ní dich'εεtē nī ángeles. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ diíⁿ yā cosas chi nguéé deenú yā yeⁿ'ē ní n'gεεte maáⁿ yā caavā chi nadacadíⁿnuuⁿ yā yeⁿ'e cosas chi candēē yeⁿ'ē maaⁿ tiíⁿ yā. ¹⁹ 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé canee yā ndúú^{cū} nduudu cuaacu yeⁿ'é Jesucristo. Cristo miiⁿ ní tiiⁿ yeⁿ'e cuerpo yeⁿ'é yā chi 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā 'yā. Ní Cristo miiⁿ ní diíⁿ yā chi nducuéⁿ'ē 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā ní n'giita yā caati i'téenu cá yā yeⁿ'é yā. Ní Cristo miiⁿ diíⁿ yā chi nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā canee yā tan'dúú^{cā} chi nduuvi daamá yā tan'dúú^{cā} cuerpo yeⁿ'e yú nduuvidaama yeⁿ'ē ndúú^{cū} 'iini ndíⁿ nduū. 'Tíicā diíⁿ Cristo tan'dúú^{cā} chi neⁿ'e Ndyuūs.

²⁰ Maaⁿ ní ndís'tiī 'āā ch'iī nī taachi ch'iī Jesucristo. Ní canee nī libre yeⁿ'e reglas yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Maaⁿ ní, ¿dē'ē cuuvi chi n'gεεtinéé ndís'tiī tan'dúú^{cā} chi yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndís'tiī? ¿Dē'ē cuuvi chi i'téenu nī reglas yeⁿ'ē iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi ngaⁿ'a 'tíicā? ²¹ Nguéé tuu'ví nī chuū, nguéé che'é nī cosa 'cūū, ní nguéé cuta'á nī cosa 'cūū na ta'á nī. ²² Ní reglas miiⁿ chíⁿ chi 'iiⁿ'yāⁿ din'dái yā ní chíⁿ chí ca'cueeⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ. Nducuéⁿ'ē reglas 'cūū nguéé dichíⁿ'vē caati Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ cosas caati cuuvi che'é yā yeⁿ'ē. ²³ Cuaacu chi 'iiⁿ'yāⁿ sta'á yā reglas miiⁿ tan'dúú^{cā} chi ch'iⁿ'i chi

ye^{n'}ē vaadi deenu ye^{n'}é 'ii^{n'}yāⁿ. Reglas miiⁿ ch'i^{n'}i chi ye^{n'}ē religión chi nga^{n'}ā chi 'ii^{n'}yāⁿ canéé chí dich'εεté yā ángeles. Ní reglas miiⁿ ch'i^{n'}i chí 'ii^{n'}yāⁿ canéé chí ndiicuúⁿ yā maáⁿ yā ní ch'i^{n'}i chi 'ii^{n'}yāⁿ canéé chí 'cuenú yā cuuvi na cuerpo ye^{n'}e yā. Naati nguéé dichí'vē mar 'áámá regla ye^{n'}ē chí diiⁿ ayudar 'ii^{n'}yāⁿ caati nguεε dinuuⁿndí yā tan'dúúcā chi ne^{n'}e diiⁿ cuerpo ye^{n'}é yā.

3

¹ Maaⁿ ní chi ndís'tiī ní 'āā nduuchí nī ye^{n'}ē nguaaⁿ tiná^{n'}ā dáámá ndúúcū Jesucristo, ndís'tiī in'nuúⁿ nī dendu'ū chi ye^{n'}ē va'ai chεεti nguuvi naachi Cristo véé yā lado ye^{n'}e honor ye^{n'}ē Ndyuūs chí lado tá cuaacú yā. ² Ní nadacadí'nuuⁿ nī ye^{n'}e nducuén'ē chi ye^{n'}e Ndyuūs ní nguéé ye^{n'}ē nducuén'ē chí véé in'yee^{n'}dí 'cūū. ³ 'Tíicā ndís'tiī ní ch'iī nī dáámá ndúúcū Cristo ní caneé nī tan'duucā chi ch'iī cuerpo ye^{n'}é nī. Maaⁿ ní canúúⁿ n'de'ei vida ye^{n'}é nī ndúúcū Cristo nanááⁿ Ndyuūs. ⁴ Maaⁿ vida ye^{n'}e yú ní cuaacu chí Cristo. Ní taachi ndaa Cristo taama vmné^{n'}ēe tuu'mi ní s'uuúⁿ ndaa yú nduucú yā ní véé parte ye^{n'}e yú nduucú yā na va'ai chεεti nguuvi.

Ye^{n'}e vida ndiicúū ye^{n'}ē yú ní ye^{n'}e vidā ngai ye^{n'}ē yú

⁵ Maaⁿ ní diiⁿ yú cuenta chi ch'iī cuerpo ye^{n'}e yú ní 'āā ntéé diiⁿ yú nuuⁿndi. N'diichí nī, véé nuuⁿndi nguaáⁿ nī. Ne^{n'}é nī 'áámá sa^{n'}ā o 'aama n'daataá chí nguéé ye^{n'}é nī. Ní ne^{n'}é nī diiⁿ nī cosa chí nguéé ye^{n'}é Ndyuūs. Ní ne^{n'}é nī n'diichí nī 'áámá n'daataá o 'áámá sá^{n'}ā chí nguéé ye^{n'}é nī. Ní ne^{n'}é nī dendu'ū

chi nguée yeⁿe nī. 'Tiicá nī. Ní canee nī tan'dúúcā chi i'téenu nī ídolos chi imágenes. ⁶ Nducuéⁿē chuū ní nuuⁿndi. Ní Ndyuūs dííⁿ yā castigar nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée dííⁿ yā tan'dúúcā chi ngaⁿ'a yā. ⁷ 'Tiicā 'āā dinuuⁿndí ndís'tiī tiempo chi 'āā chó'ōo. ⁸ Maaⁿ ní 'āā ntée dííⁿ nī nuuⁿndi. Nguée ditaáⁿ nī, nguée caaⁿ'maⁿ taáⁿ nī. Nguée dííⁿ nī cosas chi nguεε n'daācā 'aamá nī ndúúcū taamá nī. Nguée caaⁿ'máⁿ nī 'iiⁿ'yāⁿ chííⁿ chi nguée n'daāca chi maáⁿ yā dííⁿ yā. Nguée caaⁿ'máⁿ nī mar 'áámá nduudu chi nguée n'daacā. ⁹ Nguée caaⁿ'máⁿ nī nduudu yaadi 'aama nī ndúúcū taama nī. Nguée dííⁿ nī 'túúcā caati 'āā dicuenta nī tan'dúúcā chi 'āā ch'iī cuerpo yeⁿé nī ndúúcū nducuéⁿē chi nguée n'dááca chi 'āā dííⁿ nī. ¹⁰ Ní maaⁿ ní cuerpo yeⁿé nī ní tan'dúúcā cuerpo chi ngai chi Ndyuūs din'dái yā. Ní nguuvi nguuvi dííⁿ yā chi ndís'tiī cuuví nī tan'dúúcā Ndyuūs, 'tiicá nī. Ní 'íicú Ndyuūs dííⁿ yā chi cuuvi deenu cá nī yeⁿé Ndyuūs. ¹¹ Caati nanááⁿ Jesucristo miiⁿ nguée dε'ē vεε nduuti chi 'iiⁿ'yāⁿ nguée yeⁿé ndaata 'iiⁿ'yāⁿ Israel o 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿe ndaata 'iiⁿ'yāⁿ Israel. Nguée dε'ē vεε nduuti chi 'iiⁿ'yāⁿ ní circuncidado yā o nguée circuncidado yā. Nguée dε'ē vεε nduuti chi 'iiⁿ'yāⁿ tan'dúúcā chi snée yúúní, o nduuti chi 'iiⁿ'yāⁿ tan'dúúcā chi 'iitī 'cuεeti. Nguée dε'ē vεε nduuti chi 'iiⁿ'yāⁿ chi dichíí'vε 'iivi yeⁿé yā, o 'iiⁿ'yāⁿ chi snée libre yā. Dámaāⁿ dichíí'vε chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿe Cristo ní Cristo canee yā nduucú yā.

¹² Ndís'tiī ní yeⁿé Ndyuūs ndís'tiī. Ní Ndyuūs dineⁿé yā ndís'tiī ní nndεεvε yā ndís'tiī chi cuuvi yeⁿé yā ndís'tiī. Maaⁿ ní ndís'tiī canee chi diya'ái nī 'iiⁿ'yāⁿ ní din'daāca cá nī. Nguée dich'εeté nī maáⁿ

nī naati diíⁿ nī nducuéⁿ'ē ndúúcu vaadī ndiicúⁿ.
¹³ Ní nginneé nī 'aamá nī taama nī. Ní cuchéé
 nī yeⁿ'e nducuéⁿ'ē. Ní nadach'εεcú nī 'iiⁿ'yāⁿ chí
 diíⁿ yā 'áamá falta ndúúcu nī. Ní tan'dúúca chi
 Cristo nadach'εεcú yā nuuⁿndi yeⁿ'é nī, 'tiicá ntúūⁿ
 nadach'εεcú nī yeⁿ'e 'aama nī ndúúcu taama nī.
¹⁴ Nguaaⁿ nducuéⁿ'ē chí diíⁿ nī, dineⁿ'e taavi cá nī
 'iiⁿ'yāⁿ ti taachi diíⁿ nī 'túúca canee nī tan'dúúca
 chi nduuvidaamá nī yeⁿ'ē nducuéⁿ'ē chi véé. Ní
 diíⁿ nī cumplir nducuéⁿ'ē dendu'ū. ¹⁵ Ní vaadī
 'diiⁿ chi Ndyuūs itée yā ndís'tiī na staava yeⁿ'é nī
 canee chi ch'iⁿ'ī ndís'tiī nducuéⁿ'ē chí diíⁿ nī caati
 Ndyuūs yaa'ví yā nducyáácá ndís'tiī chí cuuvi yeⁿ'é
 nī vaadī 'diiⁿ miiⁿ. Ní nducyáácá nī ní canee nī
 tan'dúúca 'áamá cuerpo nūuⁿ, 'tiicá nī. Maaⁿ ní ca'á
 nī gracias Ndyuūs caavā chuū.

¹⁶ Ní 'áamá canee nī daaca na staava yeⁿ'é nī ndu-
 cuéⁿ'ē nduudu cuaacu chí n'daacā taavi ní yeⁿ'e
 Ndyuūs. Ca'cueéⁿ nī ní ch'iⁿ'í nī 'áamá nī taama nī
 ndúúcu nducuéⁿ'ē vaadī deenu. Ngiiⁿtā nī salmos
 ndúúcu himnos ndúúcu canciones chí ngaⁿ'ā yeⁿ'é
 Ndyuūs. Ní ndúúcu núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é nī nca'á
 nī gracias Ndyuūs. ¹⁷ Níicú nducuéⁿ'ē cosa chí diiⁿ
 nī 'áará chí caaⁿ'máⁿ nī o diíⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ, diíⁿ nī
 nducuéⁿ'ē caavā Señor Jesús ní nca'á nī gracias
 Ndyuūs Chiida yú cáavā Cristo.

*Tan'dúúca chí canee chí diiⁿ yú ti yeⁿ'e Cristo
 s'uuúⁿ*

¹⁸ Ndís'tiī n'daataá chí 'nínívaacu, cu'teenú nī
 yeⁿ'e isaⁿ'ā yeⁿ'é nī caati 'tíicā canee chí diíⁿ nī ti
 yeⁿ'é Ndyuūs ndís'tiī. ¹⁹ 'Tiicá ntúūⁿ isaⁿ'a yeⁿ'é yā,
 dinéⁿ'e nī n'daataá yeⁿ'é nī ní nguéé nduuvi taáⁿ nī
 ndúúcu n'daataá yeⁿ'é nī. ²⁰ Ndís'tiī daiyá yā chí

yeⁿe Cristo 'caandiveéⁿ nī yeⁿe chiidá nī ní chεεcu nī yeⁿe tanducuéⁿē caati 'tíicā neⁿe Ndyuūs. ²¹ Ní ndís'tiī chi véé daiyá nī, nguéé dííⁿ nī chi nduuví táaⁿ daiyá nī caati cuayiivi ní nguéé cu'téenu yā chεε chi caaⁿ máⁿ nī yeⁿe yā. ²² Ndís'tiī chi dichíí'vē 'iíⁿyāⁿ, 'caandiveéⁿ nī yeⁿe tanducuéⁿē chi ngaⁿ'ā 'iiví nī yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Nguéé dííⁿ nī tan'dúúicā chi neⁿ'é yā dámaaⁿ taachi nanáaⁿ yā ndís'tiī. Ní 'iiví nī cuuvi deenú yā chi n'daacā idiíⁿ nī, naati dííⁿ nī nducuéⁿē ntiiⁿnyuⁿ ndúúicū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é nī. Ní 'va'á nī Ndyuūs. ²³ Ní tanducuéⁿē chi dííⁿ nī, dííⁿ nī ndúúicū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é nī. Ní dííⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ miiⁿ tan'dúúicā chi ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs ní nguéé ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē 'iiví nī. ²⁴ Ní ndís'tiī deenú nī chi cuuvi cuta'á nī yeⁿe chi véé yeⁿ'é nī chííⁿ chi téé Cristo ndís'tiī. Cuaacu chi ndís'tiī dichíí'vε nī Jesucristo ní cuaacu níⁿnyúⁿ Cristo ní 'iiví nī. ²⁵ Ní 'iíⁿyāⁿ chi nguéé n'daāca idiíⁿ yā caⁿ'á yā cuta'á yā ná díí'vε yā yeⁿ'ē chi dííⁿ yā chi nguéé n'daācā. Ndyuūs 'āā daamá nūuⁿ dííⁿ yā tratar ndúúicū nducyáácá 'iíⁿyāⁿ.

4

¹ Ndís'tiī patrones chi véé mozos yeⁿ'é nī, dííⁿ nī chí cuaacu ndúúicū chi n'daacā ndúúicū mozos yeⁿ'é nī. N'gaacú nī chi véé 'iiví nī chi canéé na va'ai chεeti nguuví.

² Nducuéⁿē tiempo caaⁿ'maⁿngua'á nī ní 'cuεeti nduuchí nī. Ní ca'á nī gracias Ndyuūs.

³ Caaⁿ'maⁿngua'á ntuúⁿ nī yeⁿ'ē nús'uu ti Ndyuūs téé yā lugar nús'uu chi cuuvi caaⁿ'máⁿ 'nū nduudu cuaacu yeⁿ'é yā. Ní nduudu miiⁿ ní yeⁿe Cristo. Ní nguéé déenu 'iíⁿyāⁿ naati maaⁿ ní ngaⁿ'a

'nū nduudu miiⁿ. Ní cucáávā nduudu miiⁿ maaⁿ 'úú canuúⁿ vácūū ndúúćū cadena 'cūū. ⁴ Caaⁿ'maⁿngua'á nī cáávā 'úú chi cuuvi caaⁿ'máⁿ n'daacā nduudu miiⁿ tan'dúúćā chi canéé chi caaⁿ'máⁿ.

⁵ Maaⁿ ní ndís'tiī 'cuεεtinéé n'daacá nī ndúúćū 'iiⁿyāⁿ chi nguéé i'téénu yā Ndyuūs. Diíⁿ nī n'daacā nducuén'ē tiempo. ⁶ Cuéⁿ'é daāⁿmaⁿ caaⁿ'máⁿ nī chí n'daacā ndúúćū nduudu n'dai. Ní canéé chí déénu nī táácā chi cuuvi nan'guεεcuta'á nī ca'áámá ca'áámá 'iiⁿyāⁿ.

'Cuiñu carta miiⁿ ndúúćū saludos

⁷ Hermano Tíquico chi neⁿ'e yú, 'áámá canee sa chi diiⁿ sa ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Jesucristo ní diiⁿ sa dáámá ntiiⁿnyuⁿ nduucú. Saⁿ'ā miiⁿ cuuvi sa ndís'tiī tan'dúúćā chi 'úú canéé ní diiⁿ. ⁸ Ní cáávā chiiⁿ dicho'ó Tíquico nanááⁿ ndís'tiī caati cuuvi sa ndís'tiī táácā n'gεεtineé 'nū. Ní téé sa 'viich'εεtínūⁿ na stava yeⁿ'é nī. ⁹ Ní dicho'ó ntúūⁿ hermano Onésimo, saⁿ'ā chi neⁿ'e yú, ní 'áámá canee sa chi diiⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs. Ní yeⁿ'e 'áámá chεε ndís'tiī. Hermanos s'eeⁿ yaa'ví yā ndís'tiī tanducuén'ē chi diiⁿ 'nū 'muuⁿ.

¹⁰ Saⁿ'ā Aristarco chi canúúⁿ vácūū nduucú idichó'o sa: N'dai ndís'tiī. 'Tiicá ntúūⁿ dicho'o saⁿ'ā Marcos chi dácūú saⁿ'ā Bernabé. Ní ndís'tiī 'āā sta'á nī orden chi 'cuaaⁿ nī hermano Marcos miiⁿ nduuti chi ndaa sa nanááⁿ ndís'tiī. ¹¹ 'Tiicá ntúūⁿ Jesús chi nguuvi Justo dicho'o sa: N'dai ndís'tiī. Dámaāⁿ saⁿ'ā s'uuⁿ chi yeⁿ'ē ndaata 'iiⁿyāⁿ Israel ní i'téénu yā Jesucristo diiⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ nduucú yeⁿ'ē naachi Ndyuūs ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā. Saⁿ'ā s'uuⁿ ntée ca yā 'viich'εεtínūⁿ 'úú. ¹² Saⁿ'ā Epafra ntúūⁿ chi diiⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e Cristo ní yeⁿ'e 'áámá

chεε ndís'tiī dicho'o sa: N'dai ndís'tiī. Sa'n'ā miiⁿ neené nga'n'angua'ā sa yeⁿ'e ndís'tiī chi ndís'tiī 'áámá caneeⁿ nī ndúúcū chi i'téenu nī níícú chi dámaāⁿ neⁿ'é nī diiⁿ nī tanducuéⁿ'ē tan'dúúcā chi Ndyuūs neⁿ'e yā chi diiⁿ nī. ¹³ 'Úú ní nga'n'á nduudu cuaacu yeⁿ'e Epafras miiⁿ. Neené inadacadínnuuⁿ sa yeⁿ'é ndís'tiī ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā na yāāⁿ Laodicea ndúúcū yāāⁿ Hierápolis. ¹⁴ Sa'n'ā Lucas chi doctor chi neⁿ'e yú ndúúcū sa'n'ā Demas dicho'ó yā: N'dai ndís'tiī, nga'n'á yā.

¹⁵ Maaⁿ ní ndís'tiī dicho'ó nī: N'dai ndís'tiī, nga'á nī hermanos chi snée na yāāⁿ Laodicea. Dicho'ó nī: N'dai ndís'tiī, n'daataá Ninfas ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo ní nduuvidaamá yā na vaacu tá chi yaācū yeⁿ'é yā. ¹⁶ Ní taachi 'cuiñū n'geéⁿ nī carta 'cūū nguaaⁿ ndís'tiī dicho'ó nī carta 'cūū 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Laodicea chi 'cueéⁿ yā na yaacū yeⁿ'é yā. Ní canee chi 'cueéⁿ nī ntúūⁿ 'áámá carta chi dicho'ó 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yāāⁿ Laodicea. ¹⁷ Ní ndís'tiī cuuvi nī sa'n'ā Arquipo chi 'úú caa'n'mán 'tíicā: Díí Arquipo, diiⁿ di cuidado chi diiⁿ n'daacā di ní 'cuiinu di ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e Señor chi Señor tee yā díí.

¹⁸ 'Úú, Pablo, dinguúⁿ saludos 'cūū ndúúcū ta'á ndúúcū letras yeⁿ'é. N'gaacú nī yeⁿ'é chi canuúⁿ vácūū. Neⁿ'é chi Ndyuūs itée yā vaadī n'dai yeⁿ'é yā. 'Tíicā cuuvi.

**Nduudu n'dai ye^{n'}e Ndyuūs ye^{n'}e cuicateco
ye^{n'}e Tepeuxila
New Testament in Cuicatec, Tepeuxila
(MX:cux:Cuicatec, Tepeuxila)**

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cuicatec, Tepeuxila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cuicateco, Tepeuxila [cux], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cuicatec, Tepeuxila

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

28b090dc-326e-56c7-994e-5d3354d1d54f